

Beslisnota voor het college

Datum 18 juli 2023

Openbaar

Onderwerp	Openbare (toegankelijke) toiletten
Versienummer	V 1.0
Portefeuillehouder	D.S. de Jong
Informant	Anouk Ganseij/ Maxime Wolters Ruckert
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	Anouk (038) 498 2898, Maxime (038) 498 5134
Email	a.Ganseij@zwolle.nl en m.wolters-ruckert@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	1.1.2. We vergroten de veerkracht van inwoners en buurten
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	N.v.t.

Parafering

datumparaaf

Afdelingshoofd
Anja Jager
Portefeuillehouder
Dorrit de Jong

Raad

- ☒ Informatienota voor de raad
- ☐ Opinienota voor de raad
- ☐ Beslisnota voor de raad
- ☐ n.v.t.

Bijlagen

Bijlage 1: Informatienota gemeenteraad openbare en toegankelijke toiletten
Bijlage 2: Motie beschikbare toiletten altijd en voor iedereen
Bijlage 3: Plan van aanpak openbare toiletten
Bijlage 4: Motie Zwolle, toegankelijk voor iedereen
Bijlage 5: Financieel overzicht fase 1 en fase 2

Ontwerp besluit

Het college besluit:

- 1 In te stemmen met het uitvoeren van motie Zwolle Toegankelijk voor Iedereen door de gereserveerde middelen te besteden aan extra aanbod van openbare en toegankelijke toiletten en een plek met een verschoonplank voor volwassenen.
- 2 In te stemmen met de gefaseerde aanpak voor openbare (toegankelijke) toiletten
- 3 De gemeenteraad hierover te informeren via bijgaande informatienota (bijlage 1)

Collegebesluit d.d.:

- ☐ Conform
- ☐ Gewijzigd
- ☐ Aangehouden
- ☐ Teruggenomen

Datum 18 juli 2023

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De gemeenteraad heeft de motie '2019-07-08 M-31 beschikbare toiletten altijd en voor iedereen' aangenomen (bijlage 2). Naar aanleiding van deze motie is een inventarisatie en plan van aanpak voor openbare (toegankelijke) toiletten in Zwolle geschreven (bijlage 3). In het plan van aanpak is een overzicht van de toiletvoorzieningen, problematiek en mogelijkheden en financiële consequenties beschreven. De conclusie omvat het volgende:

- Er is veel behoefte aan openbare en (toegankelijke) toiletten;
- Er is geen visie, beleidskader en financiële middelen voor openbare (toegankelijke) toiletten in Zwolle;
- Er is een beperkt aantal openbare (toegankelijke) toiletvoorzieningen, slechts 6 die zich alleen in de binnenstad bevinden;
- De opengestelde en openbare toiletvoorzieningen zijn slecht vindbaar.

Daarnaast is een tweede motie "19-5 M SW- Zwolle, toegankelijk voor iedereen" aangenomen door de gemeenteraad (bijlage 4). Hierin is opgeroepen om een toegankelijk toilet te plaatsen, bij voorkeur in het Wezenlandpark. Het college is verzocht de volgende kosten op te nemen in de begroting 2023:

- plaatsing toegankelijk toilet €83.750 en;
- voor technisch en hygiënisch onderhoud €6.300 per jaar.

Met deze beslisnota leggen we u voor hoe het plan van aanpak wordt uitgevoerd en wordt er een voorstel gedaan voor de uitvoering van de motie 19-5 M SW- Zwolle, toegankelijk voor iedereen".

Beoogd effect

Mensen met een motorische beperking, een spijsverteringsziekte of blaasproblemen zijn gebaat bij toegankelijke openbare toiletten. Openbare toegankelijke toiletten dragen bij aan een inclusieve, toegankelijke en gastvrije stad. Het is daarom van belang voldoende openbare toegankelijke toiletten in de stad te hebben. Hierdoor wordt de gemeente Zwolle toegankelijker, inclusiever en meer gastvrij.

Argumenten

1. Er is te weinig geld geraamd voor uitvoering van de motie: "19-5 M SW- Zwolle, toegankelijk voor iedereen"

In de "19-5 M SW- Zwolle, toegankelijk voor iedereen" wordt het college opgeroepen om een toegankelijk toilet te plaatsen, bij voorkeur in het Wezenlandpark. Het college is verzocht de volgende kosten op te nemen in de begroting 2023:

- plaatsing toegankelijk toilet €83.750 en;
- voor technisch en hygiënisch onderhoud €6.300 per jaar.

In de begroting 2023 is €85.000 beschikbaar voor de plaatsing van een openbaar toegankelijk toilet.

Uit nader onderzoek blijkt dat bovenstaand budget niet toereikend is voor het realiseren van een toegankelijk toilet in de stad. Er is een nieuwe raming gemaakt en dit komt neer op: €135.525 (eenmalig) en €18.500 (jaarlijks). Dit betekent dat een bedrag van 47.025 voor het eerste jaar ontbreekt. Daarna komt er per jaar €18.500 bij voor technisch- en hygiënisch onderhoud. De uiteindelijk kosten kunnen variëren, omdat bepaalde kosten locatieafhankelijk zijn.

Datum 18 juli 2023

Er zijn verschillende redenen voor het verschil in de raming van de kosten voor een toegankelijk toilet. In de motie wordt uitgegaan van een raming waarbij de aanlegkosten van een toegankelijk toilet niet zijn meegerekend. De hoogte van de aanlegkosten zijn o.a. afhankelijk van de afstand tot nutsvoorzieningen (water, elektra en riolering). Daarbij moet rekening gehouden worden met de frequentie voor visuele inspectie met bijbehorende schoonmaakwerk. Daarnaast hebben we te maken met inflatie waardoor de prijzen gestegen zijn. Om deze reden komt de raming voor een openbaar toegankelijk toilet op een hoger bedrag uit. Tot slot, in 2021 is er een raming gemaakt voor een toegankelijk toiletvoorziening bij de Potgietersingel (totaalbedrag €130.000). In de nieuwe raming die opgesteld is, is rekening gehouden met de prijsverhoging, daarom komt deze raming wat hoger uit.

1.2. we stellen voor om de motie op een alternatieve wijze uit te voeren.

In de komende 4 jaar wordt een mobiliteitshub in Weezenlanden-Noord gerealiseerd inclusief mindervalide toilet. Dat betekent dat er dan al deels uitvoering is gegeven aan de motie. Namelijk een toegankelijk toilet, bij voorkeur in Weezenlandspark. Een belangrijk onderdeel dat nog ontbreekt is de verschoonplank voor volwassenen. Het streven is om in de toekomst verschillende mobi hubs te realiseren in en rondom de stad, met een openbaar en toegankelijk toilet.

Daarnaast blijkt uit het plan van aanpak dat de kinderboerderij in het Weezenlandspark o.a. beschikt over een mindervalidetoilet inclusief babyverschoonplek. De toiletten zijn bedoeld voor bezoekers van de kinderboerderij en beschikbaar tijdens openingstijden in de periode van april tot oktober. Mocht verruiming van de openingstijden een uitkomst zijn dan is het een optie om dit bespreekbaar te maken met de Kinderboerderij. Structurele financiële compensatie moet hier tegenover staan. Echter, is het voor de dieren van de kinderboerderij prettiger als het buiten werk/openingstijden wat rustiger is.

Tot slot, wordt nagegaan of er een koppelkans is bij de vernieuwing van de skatebaan in het Weezenlandspark.

Vanwege bovenstaande ontwikkelingen en de inventarisatie die nog gedaan wordt, stellen we voor om geen aanvullende financiële middelen aan te vragen bij de begroting 2024, maar om het gereserveerde bedrag in te zetten voor de realisatie van meer openbare en toegankelijke toiletten. Dat hoeft niet altijd een nieuw toilet te zijn. Dit kan ook verruiming van openingstijden zijn, cofinanciering als een organisatie besluit een mindervalidetoilet te maken of tegemoetkoming in schoonmaakkosten als een instelling hun wc beschikbaar stelt. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat er alsnog een verschoonplek voor volwassenen ergens in of rondom de binnenstad van Zwolle komt.

2. Er zijn acties voor de lange -en korte termijn voor openbare en toegankelijke toiletten

Op basis van het plan van aanpak wordt een gefaseerde aanpak voorgesteld voor openbare toegankelijke toiletten in Zwolle. Deze aanpak bestaat uit twee fasen.

➤ Fase 1: bestaand toiletaanbod uitbreiden door toiletten open te stellen (korte termijn)
Momenteel wordt uitvoering gegeven aan de korte termijn acties van het plan van aanpak door de samenwerking met Hoge Nood. Deze organisatie faciliteert een app waarbij de ruimtelijke spreiding van openbare en opengestelde toiletten inzichtelijk wordt gemaakt. Een opengesteld toilet is een toilet bij een horecagelegenheid, bedrijf of organisatie dat tijdens openingsuren open staat voor passanten.

Verschillende stappen worden in fase 1 uitgevoerd:

- De eerste stap die genomen wordt met de HogeNood app is om alle openbare en opengestelde toiletten in Zwolle inzichtelijk te maken. Vervolgens wordt nagegaan of er toiletten opengesteld kunnen worden die in het beheer zijn van de gemeente. Deze toevoegingen worden door de

Datum 18 juli 2023

betrokken ambtenaar van de gemeente Zwolle toegevoegd in het CMS. Dit systeem wordt gebruikt om de informatie over het toiletaanbod te monitoren en dit is de plek waar wijzigingen toevoegingen gemaakt worden. Momenteel focussen we op de eerste stap.

- De twee stap is gericht op het stimuleren van organisaties om toiletten open te stellen en dit in te voeren bij de HogeNood app. Extra herkenbaarheid van opengestelde toiletten kan gestimuleerd worden door het plakken van een raamsticker bij de organisatie.
- De derde stap focust op het kenbaar maken van het toilettenaanbod in de gemeente Zwolle door hierover te communiceren via de gemeentelijke website en social media.

De kosten voor het stimuleren voor het openstellen van toiletten in de stad is goedkoper dan het realiseren van nieuw toiletaanbod. Ondernemers draaien mogelijk meer omzet doordat er meer bezoeker en voorbijgangers langskomen. Daarbij zorgt het voor een snellere implementatie dan het realiseren van nieuw toiletaanbod. Bovendien levert deze aanpak een concreet beeld op van de spreiding van de bestaande toiletvoorzieningen. Dit biedt handelingsperspectief voor de realisatie van nieuwe toiletvoorzieningen in de toekomst. Tot slot wordt de vindbaarheid van openbare (toegankelijke) toiletten verbeterd door het overzicht in de HogeNood app en raamstickers.

➤ Fase 2: realisatie nieuw openbaar toegankelijk toiletaanbod (lange termijn)

Een openbaar toilet is een toiletunit die zich bevindt in de openbare ruimte. In de meeste gevallen zijn deze toiletunits 24/7 open. Een toegankelijk toilet is toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking, zoals bijvoorbeeld mensen in een rolstoel. De Toilettalliantie heeft een toiletnorm opgesteld die uitgaat van maximaal 500 meter tussen elk toilet in drukke gebieden (meer dan 2000 voetgangers per dag). Uit de inventarisatie is naar voren gekomen dat de gemeente Zwolle (nog) niet voldoet aan norm die door de Toilettalliantie is opgesteld. In Zwolle zijn er 6 openbare toegankelijke toiletten. Echter bevinden deze toiletten zich alleen in de binnenstad. Het doorlopen van fase 1 geeft inzicht in de spreiding van de openbare (toegankelijke) toiletten in Zwolle en hoeveel extra toiletten er eventueel nodig zijn. Dit kost echter wel tijd. We stellen daarom voor om in 2023 en 2024 deze inventarisatie te maken en met een voorstel te komen voor de lange termijn acties. Dan kan er eventueel een financiële vraag worden neergelegd bij de begroting 2025 voor de realisatie van meer openbare toegankelijke toiletten.

Nieuw openbaar toegankelijk toiletaanbod realiseren draagt bij aan een inclusieve en stad.

De realisatie van nieuw openbaar toegankelijk toiletaanbod zorgt ervoor dat deze 24/7 beschikbaar is voor inwoners en toeristen.

Risico's

- Fase 1: Niet alle opengestelde toiletten zijn toegankelijk en 24/7 open. De samenwerking met partners (horeca en ondernemers) staat centraal in deze fase. Als er geen tot weinig medewerking/bereidheid is, bestaat het risico dat niet iedereen wil deelnemen.
- Fase 2: Bij het realiseren van nieuw toiletaanbod komt een aanbestedingsprocedure kijken. Dit vergt een lange aanlooptijd voordat openbare toegankelijke toiletten gerealiseerd zijn. De kosten voor nieuw toegankelijk toiletaanbod zijn een stuk hoger dan het inzetten op het openstellen van toiletten in de stad.
- In de raming van de kosten is (nog) geen rekening gehouden met de kosten van een volwassen verschoonplek.

Financiën

In bijlage 5 staat een tabel waarin een schatting is weergegeven van de financiële middelen die nodig zijn om fase 1 en fase 2 te doorlopen.

Datum 18 juli 2023

- Fase 1: de kosten voor de Hoge Nood app bedragen €2600 per jaar. Deze kosten zijn gedekt voor 2023 uit het budget van diversiteit en inclusie.
- Fase 2: Momenteel zijn er geen structurele financiële middelen opgenomen in de begroting 2023 voor de plaatsing van openbare toegankelijk toiletten. Fase 1 geeft inzicht in het aantal openbare (toegankelijke) toiletten in de stad. Dit biedt handelingsperspectief voor fase 2. Op lange termijn kan dit leiden tot een aanvraag voor financiële middelen, maar nog niet voor de begroting 2024.

De kosten voor één openbaar toegankelijk toilet worden geschat op: €135.525 (incidenteel) en €18.500 (jaarlijks). Er is een bedrag van €85.000 gereserveerd in de begroting van 2023 voor de uitvoering van de motie 19-5 M SW- Zwolle, toegankelijk voor iedereen". Om de motie uit te voeren, is het advies om eerst alternatieven te onderzoeken om invulling te geven aan de motie. Het gereserveerde budget van €85.000 kan ingezet worden voor cofinancieringsmogelijkheden voor schoonmaakkosten of de realisatie van een miva toilet in bijvoorbeeld een buurthuis.

Communicatie

n.v.t.

Vervolg

Bijgaande informatienota versturen naar de gemeenteraad over de gefaseerde aanpak voor openbare toegankelijk toiletten en voorstel voor uitvoering van de motie 19-5 M SW- Zwolle, toegankelijk voor iedereen".

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.